

חדשות בעולם הרפואה

המהפכה התזונתית

סדנה בת חמשה מפגשים מכשירה את הטבחים בישיבות חב"ד ובסמינרים להכין אוכל בריא יותר לתלמידים ולא פחות טעים. המפגשים מתקיימים בישיבת 'אהלי תמימים' בכפר חב"ד, בהנחייתו של השף ישראל דודק. מטעם משרד הבריאות מוביל את הסדנה הדיאטן ניר כהן שאחראי על הטמעת מיזם 'בריא עדיף' במגזר החרדי. את שיתוף הפעולה עם ישיבות חב"ד מובילה המחלקה לייעוץ והכוונה רפואית של לב חב"ד, בראשות הרב לייזר כץ.

בשמחה ובבריאות

פעילות חג השבועות בבתי הרפואה התקיימה בתנופת מרץ, כאשר השלוחים מאפשרים גם לילדים המאושפזים לזכות לשמוע את קריאת עשרת הדברות כתקנתו הקדושה של הרבי.

ברבים מבתי הרפואה ערכו השלוחים גם מפגשי הכנה לחג והזמינו את הילדים המאושפזים לבקר בבית הכנסת וללמוד על ספרי התורה. במרכזים הרפואיים הגדולים נערכו אף כמה מנייני קריאה כדי לאפשר לכל ילד מאושפז לשמוע את קריאת התורה - כולל קטני-קטנים שזה אך באו לעולם.

לב חב"ד הוא פרויקט מבית

לפניות, הערות והצעות: Office@LevChabad.org.il

ב"ה | עש"ק פרשת בהעלותך, י"ג סיוון, ה'תשפ"ג, שנת הקהל | 02.06.23

5

ביטאון דו-שבועי לנושאי רפואה בראייה חב"דית

בריא עדיף

יוצא לאור על ידי צעירי אגודת חב"ד באה"ק | עורך: שמריהו בוטמן | יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

דבר מלכות

לא להזניח!

אין דעתי נוחה מזה שכותב שמזה כשנתיים שהתחיל להרגיש דבר-מה בעינו, ובכל זאת לא הלך לרופאים. אבל אין צועקין על העבר, ועתה לדעתי צריך לשאול בעצת שני רופאים מומחים במקצוע זה בפרט... ויהיה חזק בביטחוננו בהשם יתברך... (אגרות קודש חלק ו' עמוד רע"ח).

דבר המערכת

הזדמנות לומר תודה

רפואיים סבוכים והחיכוך היומיומי עם חולים, מחייבים חוסן נפשי, רמת הזדהות גבוהה עם מטרת השליחות ואמונה חזקה בכוח המשלח. יש היבטים נוספים שלא ניגע בהם כעת, אבל מספיק להתבונן בשניים שצינו, כדי להתמלא הערכה לפועלם ומסירותם של השלוחים במרכזי הרפואה. אנחנו שולחים מכאן את תודתנו לשלוחים במרכזי הרפואה ולבני משפחותיהם, ומוקירים מכל הלב את הפעילות המסורה שלהם. שנוכה כולנו לבצע את השליחות שלנו, כל אחד בתחום שלו, לנחת רוח הרבי.

במודר "הכר את השליח" אנחנו מקבלים מדי שבוע הצצה חטופה לפעילות האדירה של השלוחים במרכזי הרפואה, ולייחודיות שלה. ההתמסרות לרבי של שלוחים בכל רחבי העולם, לא מוטלת בספק. שלוחים מקדישים את חייהם למטרת השליחות, ומקריבים לשם כך את איכות החיים שלהם ושל משפחתם, לפעמים תוך ויתור על תנאי חיים בסיסיים ביותר. לשליחות פנים רבות, ואופי השליחות נקבע בהתאם לאוכלוסייה, לתנאי המקום ועוד. השליחות במרכזי הרפואה נושאת אופי ייחודי בכמה היבטים.

ראשית, זו שליחות שדורשת זמינות 24/7. שליח בבית רפואה עשוי לקבל שיחת טלפון באמצע הלילה ממאושפז שחשוב לו לדבר עם השליח בשעות האחרונות לחייו, או לקבל בקשת אירוח שעה לפני שבת מקרוב משפחה של מאושפז. שנית, זו שליחות עם פרופיל רגשי גבוה במיוחד. השליח נדרש לתת מענה רגשי לאנשים בשעות מורכבות שלהם ושל יקיריהם, ולהעניק את התמיכה והיעידוד הנחוצים. גם החשיפה למצבים

רוצים לקבל את הבטאון לפני כולם?

הצטרפו למניין בקבוצת הווטסאפ השקטה!

להצטרפות שלחו הודעה למספר 03-5666680

או סרקו את הברקוד >>

רופא ירדן

שליפות עם ד"ר יעקב סולומון

ד"ר יעקב סולומון הוא חסיד חב"ד שמשמש כרופא מרדים במרכז הרפואי "לניאדו"

"החמה נחמדה"

נולדתי בעיר שנקראת "ניטרווי" (שם אינדיאני שפירושו "מים נסתרים"), במחוז ריו דה ז'ניירו שבברזיל. המשפחה שלי לא הייתה שומרת מצוות אבל היה בה הרבה כבוד למסורת היהודית. בניטרווי יש קהילה יהודית קטנה, ואז עוד היה שם בית ספר יהודי דתי, עם אוכל כשר, תפילות ותלבושת שכללה כיפה לבנים וחצאית לבנות. למדתי שם לקרוא ולכתוב בעברית וגם את התפילות הבסיסיות. למדנו גם על חגי ישראל, ואפשר לומר שבאותה תקופה הייתי "בחממה נחמדה" בבית הספר שבו ינקתי מעט יהדות, למרות שבבית לא התקיים אורח חיים של תורה ומצוות.

"העולם הגדול"

בכיתה ה' "נזרקתי לעולם הגדול". מכיתה של שמונה תלמידים בבית ספר יהודי, מצאתי את עצמי עם חמישים תלמידים בכיתה בבית ספר שרוב ככל התלמידים בו היו גויים. מאז הקשר שלי עם היהדות נחלש. אמנם בגיל שלוש עשרה ערכו לי בר מצווה וקיבלתי זוג תפילין במתנה, אבל היינו הולכים לבית הכנסת רק בראש השנה וביום הכיפורים.

ספרים על השואה

אחר כך המשכתי לתיכון, שבו היינו רק שני יהודים בכיתה (עד היום אנחנו חברים וגם הוא חזר בתשובה). אחר כך המשכתי בהכנות למבחני הקבלה לאוניברסיטה. מה שחיבר אותי ליהדות בכל התקופה היא, אלו הספרים שקראתי על השואה במהלך התיכון. יהודי בלבוש חסידי ראיתי אז רק בתמונות בספרים האלו, אבל ידעתי שאם חלילה אני מתחבר לגויה, אני ממשיך את השואה.

"אחד בדור"

הוואקום הרוחני היה גדול וחיפשתי את עצמי. היו בניטרווי שני בחורים שלמדו בישיבת פטרופוליס (עיר בברזיל), ובשבת אחת הגעתי לישיבה בעקבותיהם וזכיתי לראות מהי שבת ולהכיר את הרב בנימיני ע"ה. הרב בנימיני היה איש אמת ובזכותו רוב היהדות בברזיל ניצלה. אנשים פשוט לא מבינים כמה גדול היה הרב בנימיני וכמה הוא היה מסור למען "היהודים היתומים" ברוחניות. אני בטוח שזו התחושה של כל מי שעבר בפטרופוליס; פשוט ניצלנו משואה רוחנית. הוא היה ממש אחד בדור וזכינו להכיר יהודי יקר כזה.

נוסעים לרבי

בעיר סאו-פאולו תמיד הייתה קהילה יהודית גדולה ומבוססת יותר. בית חב"ד המקומי בעיר שלח לכל יהודי שהיה מעוניין מגזין חודשי בשפה הפורטוגזית עם הסבר על היהדות והחסידות. אני זוכר איך כל חודש הייתי מחכה בכליון עיניים לקבל את המגזין הזה. שם נתקלתי בפרסומת על מחנה קיץ מטעם

היו לי ימי חופשה נוספים. ביקשתי מהמפקד שהיה אחראי על מחלקת הרדמה לא לעבוד בראש השנה, יום כיפור וחג הסוכות, והוא אמר לי שאין לו את הסמכות לשחרר אותי. הלכתי ישירות לסגן אלוף, שהיה גם סגן מנהל בית הרפואה, וביקשתי פגישה. הוא קיבל אותי בסבר פנים יפות והסברתי לו שאני יהודי ושיש לנו חגים, ושאתי מודאג מכך שאצטרך לעבוד בהם. הוא ענה לי: "סולומון, אל דאגה, העניין מסודר". יצאתי בתחושת הקלה והבנתי שאכן כך יהיה. למחרת בישיבת הקצינים של בית הרפואה, הסגן אלוף נתן פקודה לכל סגל הקצינים, שכל החיילים והקצינים היהודים משוחררים בחגים שלהם.

תשובה מהרבי

באמצע שנת השירות שלי בצבא התחנתתי, ולאחר שנה סיימתי את השירות ועלינו ארצה. הסוכנות היהודית בארץ שלחה אותנו לצפת, כי שם היה קורס לרופאים עולים חדשים, גם בספרדית וגם ברוסית, כהכנה למבחני קבלת התואר בארץ. זו הייתה שנה קשה במיוחד. הניתוק מהמשפחה והקהילה בברזיל וההתאקלמות בארץ, לצד לימודי הרפואה התובעניים (שלי ושל אחתי) ולימוד עברית. כתבנו לרבי וביקשנו ברכה להצלחה במבחנים, וקיבלנו תשובה בפקס מהמזכירות: "ליעקב ורחל בתי"ה סולומון, ההנחה היום יומית שלכם תהיה בהתאם להוראות תורתנו תורת חיים. אזכיר על הציון".

חברה מפולגת

ב"ה הצלחנו לעבור את המבחנים. בצפת לא היה מקום להתמחות במחלקת הרדמה, והרב ביטריצקי ע"ה עזר לי להתקבל לבית הרפואה "פוריה". פתאום פה גילתי שאני "חרדי", וגיליתי שבנוסף לגלות של יהודי בין גויים, יש גם גלות של יהודי בין יהודים, והגלות הכי קשה היא של יהודי בתוך עצמו. למזלי בצפת הכרנו הרבה חסידים אמיתיים שעזרו לנו להתאקלם (משפחות טורקוב, מרטון, פרידמן ועוד הרבה אנשים טובים) למרות שעד היום, כאשר חלפו יותר משלושים שנה, אני לא לגמרי ישראלי. אני תמיד אומר שהחברה הישראלית היא חברה מאוד מפולגת עם הרבה דעות קדומות. מה שהחזיק אותי פה היא ההשגחה הפרטית ששמה בדרכי יהודים טובים שנתנו לי עידוד לאורך הדרך להמשיך קדימה.

חילות סיום

עלי להודות קודם כל לבורא עולם ששם בדרכי יהודים יקרים ואמיתיים, ובעיקר לאשתי היקרה שהייתה תמיד לצדי בכל צמתי החיים. אחרי כמה שנים, ברוך ה' מצאנו עבודה בבית רפואה חסידי, והצלחנו לעבור לנתניה. אני מתפלל לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, ושנוכח כולנו לקבל את פני משיח צדקנו בקרוב.

בית חב"ד ליהודים צעירים, ומיד נרשמתי ונסעתי לשם. הכרתי שם את הרב דוד וייטמן (שעד היום מכהן כשליח בסאו-פאולו). זו הייתה שנת השלושים לנשיאות הרבי, והרב וייטמן אירגן קבוצה של צעירים יהודים שטיסע ל-770. ביקשתי מאבי ז"ל רשות וכסף לטובת הנסיעה, ומכיוון שהייתי אחרי תקופת לימודים קשה, אבי החליט שמגיע לי פרס ונענה לבקשה שלי.

תמורות רוחניות

זכיתי להיות בפארברענגען הגדול והמפורסם של י' שבט תש"מ, לשם הגיע גם הרב סולובייצ'יק. זכיתי להשתתף בהתוועדות, והרב וייטמן תרגם לי את דברי הרבי. אבל בסופו של יום הייתי צריך לחזור לברזיל ולהתמודד עם הגלות הקשה. מיד עם חזרתי הייתי בדיכאון כמעט חודש, ואחרי זה לאט לאט הנפש הבהמית התגברה והלכתי לאוניברסיטה ללמוד רפואה. במהלך הלימודים באוניברסיטה החלטתי להתחיל לשמור שבת ולשים כיפה, והסטודנטים הגויים דווקא כיבדו אותי. נאלצתי לעשות מבחנים במועד ב' (שהם קשים יותר), כי סירבתי להיבחן בשבת. בסיעתא דשמיא עברתי את כל הבחינות בהצלחה.

רופא צבאי בברזיל

קיבלתי בבית חינוך ציוני מאוד, ואבי החדיר בי את הרצון לעלות לארץ ישראל. הכרתי את אשתי היקרה במועדון יהודי ספרדי ("המכבים"), ואמרת לי שאני רוצה לגור בארץ. התוכנית הזאת נגנזה זמנית כי כשסיימתי את האוניברסיטה, קיבלתי מהצבא הברזילאי צו גיוס. היו חסרים רופאים בצבא, ולפי החוק הייתי חייב לפחות שנת שירות אחת בצבא הברזילאי כרופא. בהשגחה פרטית, בסטאז' שעשיתי בשנה האחרונה באוניברסיטה הכרתי רופא שהיה אלוף בצבא הברזילאי, ומכיוון שהוא חיבב אותי הוא עזר לי להתקבל לבית הרפואה הצבאי המרכזי בריו במחלקת הרדמה. שם התאפשר לי להמשיך לשמור שבת, כי עבדתי ביום ראשון שהיה יום השבתון שלהם.

"סולומון, אל דאגה"

בחודש ניסן לקחתי חופש אבל לפני חודש תשרי לא

ד"ר סולומון בזמן שירותו הצבאי בברזיל

טיפ!

טיפ לאנשים שמבלים שעות ארוכות בלימוד, קריאה ועבודה על מחשב

הממצאים מראים ששימוש ממושך בעין לפעילות מטווח קרוב, כמו קריאה, כתיבה, צפייה במסך המחשב וכדומה - מזרז התפתחות של קוצר ראייה. זאת עקב המיקוד החזק שנדרש בפעילות כזאת.

ההמלצה היא לעשות הפסקה כל חצי שעה למשך 5-10 דקות. בזמן ההפסקה מומלץ להסתכל (דרך החלון) על אובייקטים מרוחקים כדי לשחרר את האקומודיציה (המיקוד המוגבר שמופעל בעבודת העיניים בפעילויות כאלה).

האם אפשר לחדות את הטיפול עד שהילד יגדל?

אנו מעדיפים להביא את הילד למצב בו העיניים ישרות, מוקדם ככל האפשר בחייו. זאת כדי לאפשר התפתחות מיטבית של הראייה הדו עינית (במוח) וכדי להימנע ממצב של עין עצלה.

מה הם אחוזי ההצלחה לניתוח כזה?

אחוזי ההצלחה בניתוח פזילה אינם זהים בכל המקרים. אפשר לומר שברוב המקרים שיעור ההצלחה הינו בין 70% ל-80%. ככל שהפזילה מתחילה בגיל מוקדם יותר, וככל שזווית הפזילה גדולה יותר - סיכויי ההצלחה קטנים יותר.

מהי עין עצלה?

עין עצלה הינו מצב בו העין (או שתיהן) איננה רואה טוב, כשמשקפיים אנם משפרים את הראיה. הפגם למעשה הינו מוחי ולכן נכון יותר לומר "מוח עצל".

מצב זה יכול לנבוע או מפזילה או ממספר גבוה במשקפיים, במיוחד כשיש הבדל בין שתי העיניים או על רקע חסימת הראיה בעין אחת (למשל, ירוד (קטרקט) מולד). מצבים אלו, כאמור לעיל, ניתן לאבחן בקלות בבדיקה במרפאה ולמנוע בזמן את התפתחות הסיבוכים האלו.

איך מטפלים בזה?

הטיפול מתמקד בגורם הבעיה (ניתוח הפזילה, משקפיים וכו') וכן גם באמצעות סגירת העין הטובה, כדי לאלץ את המוח להשתמש בעין העצלה.

האם יש טיפולים חדשים בתחום?

אין פריצת דרך משמעותית בטיפול בעין עצלה. עדיין השיטה הטובה ביותר הינה סגירת העין הטובה.

יש טיפול חדש יחסית בעיבוד התפתחות קוצר ראייה בילדים, של טפסוף טיפות עיניים של אטרופין פעם ביום. טיפול זה נוסח כבר לפני יותר מ-50 שנה, אולם הוא נעשה בריכוז גבוה של אטרופין ולכן הילדים התקשו לקבל אותו. כעת התברר כי אפקט טיפולי טוב ניתן להשיג גם עם ריכוזים קטנים פי מאה ממה שנעשה בעבר, ולכן ניתן לטפל כך כיום.

יש ניסיון טיפולי נוסף באמצעות שימוש במשקפיים עם עדשות מיוחדות וכן עדשות מגע בעיצוב מיוחד.

רפואת עיניים לילדים

ראיון מרתק עם פרופסור אברהם שפיר פרופסור מן המניין בפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב, ורופא בכיר במחלקת עיניים במרכז הרפואי "שיבא"

מהי בדיקת הראייה הראשונה שעושים לילדים? מה החשיבות שלה?

מומלץ לבדוק את התינוק בפעם הראשונה בגיל שנה. אם יש חשד לפזילה או הפרעה עינית אחרת - צריך לבדוק גם קודם, מיד עם התעוררות הבעיה. כמו כן, אם יש רקע משפחתי של פזילה או עין עצלה - רצוי לבדוק כבר בגיל 3 חודשים.

מטרת הבדיקה היא לזהות ולאבחן בעיות עיניים מוקדם ככל האפשר, וכך ניתן לטפל בהקדם בבעיה.

מהי פזילה?

פזילה היא מצב שבו אין סנכרון בין שתי העיניים. במילים אחרות: צירי הראיה של שתי העיניים אינם מקבילים. העין יכולה לסטות לכיוון האף או האוזן, או למעלה ולמטה.

מה הגורם לפזילה?

הסיבה לפזילה ברוב המקרים אינה ידועה. יש גורם משפחתי, גנטי, בחלק מהחולים. יש מצבים של לידה קשה או מסובכת, שבה נזק לעין או למוח, והתוצאה יכולה להיות פזילה.

האם פזילה היא מולדת או שהיא יכולה להופיע גם בשלב מאוחר בחיים?

רוב מקרי הפזילה הם מולדים או שהם מתפתחים במהלך

הידעת?

הקשר בין העין ללב

יש קשר מעניין בין העיניים ללב, שהתייחסתי אליו במאמר שפרסמתי בעיתון "הרפואה" של ההסתדרות הרפואית בישראל.

ציטטתי במאמר את דברי הגמרא במסכת עבודה זרה (כ"ח:): נפק מר שמואל ודרש: עין שמרדה - מותר לכוחלה בשבת. מאי טעמא? דשוריני דעינא באובנתא דליבא תלו (מר שמואל דרש שמוות לטפל בעין שיש חשש שתיעקר ממקומה בשבת, היות שגידי העין קשורים לצינוורות הלב, ויש בכך משום סכנה לחיי האדם).

כיום ידוע מהפיזיולוגיה, שאם לוחצים על גלגל העין אפשר להאט את דופק הלב. אצל אנשים זקנים לחץ על העין יכול אפילו לעצור את פעילות הלב לחלוטין. הדבר נובע מקשר עצבי שקיים בין העין ובין הלב, שחז"ל הכירו כבר לפני קרוב ל-2000 שנה.

הלכת לאיבוד במסדרונות עולם הרפואה? מהיום אתה לא לבד!

המחלקה ליעוץ והכוונה כאן עבורך.

בהמלצה על הרופאים המתאימים עבורך, הדרכה וסיוע בהתמודדות עם התהליכים הביורוקרטיים

ליעוץ והכוונה: 035666680 או באתר guidance.levchabad.org.il

דיסקרטיות מלאה

זו שליחות שבה אין קהילה קבועה שמתגוררת באזור, שמאפשרת לפתח קשר עמוק עם אנשים ומשפחות. לפעמים זה קצת מזכיר שליחות בחו"ל באזורים של מטיילים, שכל הזמן מתרחשת תחלופה של אנשים, רק שבמקרה הזה האנשים לרוב מסתובבים עם אינפוזיה ולא עם תרמיל...

עם זאת, זו שליחות שבה אפשר לתת אור לאנשים ברגעים הכי חשובים וקריטיים בחייהם. יש אנשים שדווקא בסיטואציה כזאת הנשמה שלהם נדלקת, וחשוב להיות שם בשבילם ולספק את צרכיהם הגשמיים והרוחניים.

מה התוכניות לעתיד?

בעתיד הקרוב בעז"ה, אנחנו מתכוונים להגדיל את מערך המתנדבים. אנחנו מחכים גם להזדמנות מתאימה לפתוח עמדה רשמית שבה מי שמחפש 'כתובת לכל עניין יהודי' יוכל לקבל מענה.

התוכניות לעתיד הקרוב יותר הן קבלת פני משיח, וניהול המעבר מבית רפואה גדול לבית יולדות ענק בעז"ה.

1. זוג נעלי קרוקס במידה 50. זה סיפור קטנטן שבו זכיתי להיות "האדם הנכון במקום הנכון".

2. במוצאי חג הסוכות סיימנו לקפל את הסוכה ב-12 בלילה, הילדים ישנו, וסוף-סוף התיישבנו אני ואשתי לנשום. פתאום אני מקבל שיחת טלפון. אישה שבעלה כרגע התאשפז, מחפשת מזון כדי להיות בלילה לידו. תוך זמן קצר השגתי מזון מתנפח ומשאבה, וכך עזרתי לה לבלות את הלילה במחיצת בעלה.

מה מייחד את השליחות בבית הרפואה בעיניך?

שליחות בבית רפואה היא שליחות מיוחדת ושונה. אני לא חושב שכשיצאנו לשליחות הזו ידענו מה היא תדרוש מאתנו...

הרב טל גומברג ומשפחתו הם שלוחים במרכז הרפואי "איכילוב" בתל אביב, כבר 7 שנים.

ספר לנו על הכניסה שלך לבית הרפואה.

שנה אחרי החתונה התחלנו, אני ואשתי, לחפש מקום שליחות. אחרי שקיבלנו כמה הצעות, התמנו חווה של 'שליח תחת שליח' עם הרב גרליצקי, השליח הראשי לתל אביב (שהכרתי היטב מלימודי בישיבה שלו, "חזון אליהו"). כך יצאנו באופן רשמי לשליחות במרכז הרפואי איכילוב.

ההתחלה הייתה לא קלה. במשך תקופה ארוכה (כמה שנים!) הפעילות שלנו הייתה מאוד מצומצמת ולא התקבלה באופן רשמי על ידי ההנהלה. אבל ב"ה כיום אנחנו עובדים בשיתוף פעולה מלא, ומוכרים כארגון רשמי שפועל במקום. לאורך כל הדרך אנחנו מרגישים איך הרבי מלווה אותנו ועוזר בכל עניין.

תן לנו הצצה לפעילות שלכם כיום בבית הרפואה.

הפעילות היא רחבה ומגוונת, והיא כוללת גם שיעורים ואירועים גדולים. אבל לתחושת עיקר העשייה היא המפגשים הקטנים היומיומיים, אחד על אחד, שיכולים להיות מצילי חיים ממש, בגשמיות וברוחניות.

אשתף בשתי אפיזודות קצרות:

1. פעם אחת ביקרתי אדם ערירי שרגליו התנפחו מאוד מהתרופות שקיבל, והוא התקשה לרדת מהמיטה כי לא היו לו נעליים. הבנתי שעלי לעשות מעשה, קפצתי לחנות נעליים קרובה ורכשתי עבורו

"איכילוב" במספרים

250 דונם • 1500 מיטות אשפוז • כ-100,000 מאושפזים בשנה • כ-13,000 לידות בשנה • כ-7000 אנשי צוות • למעלה מ-36,000 ניתוחים בשנה

האם מותר לחבול בגוף למטרת יופי?

היהדות רואה בגוף של יהודי דבר קדוש, ומכך נובע האיסור לחבול ביהודי אחר (אפילו אם הוא מעוניין בכך). מעבר לכך ההלכה אוסרת גם הכאה עצמית, ובלשונו הזהב של אדמו"ר הזקן: "אין לאדם רשות על גופו כלל להכותו ולא לביישו ולא לצערו בשום צער". במשפט זה טמון יסוד נפלא: אנחנו לא שייכים לעצמנו אלא לקב"ה, והגוף ניתן לנו כמשכון בלבד; וכדברי הרדב"ז: "אין נפשו של אדם קניינו אלא קניין הקב"ה"². לכן אנו מצווים לשמור על גופנו ולדאוג לו, וחל איסור חמור לחבול בו.

1. שו"ע הרב נזקי הגוף ס"ד.
2. סנהדרין פרק י"ח ה"ו.

אך מה דעת התורה כאשר החבלה היא למטרה מועילה?

ברור הדבר שאם אדם נזקק לטיפול רפואי, כמו ניתוח וכדומה, גם אם הוא מלווה בצער וחבלה - הדבר מותר, ואף חובה. ניתוח כזה הוא חלק ממילוי חובתנו לטפל בגוף ולדאוג לשלום המשכון שהקב"ה נתן לנו.

ומה עם ה'חבלה' אינה למטרה בריאותית מובהקת אלא לצרכים אחרים? לדוגמה: קיצור קיבה כדי לרזות; ניקוב חור באוזן כדי לענוד עגילים; ניתוח קוסמטי כדי להתייפות - האם חבלה כזו מותרת? התשובה לכך היא שהכול תלוי בהגדרת החבלה: כאשר אדם עובר טיפול רפואי שמוגדר כ"תיקון", אפילו אם הטיפול כרוך בחבלה או גרימת צער - הדבר מותר, כיוון שזאת פעולה לתועלת הגוף³.

3. ראה רמב"ם חובל ומזיק ריש פ"ה הלשון "דרך

כך גם ביחס לפעולות אחרות - אם התועלת היא ארוכת טווח והיא עולה על הצער והכאב הנקודתיים, הן מותרות. לכן כל הפעולות שצינו קודם מותרות, היות שההנאה שמפיק האדם מהן גדולה מהצער הרגעי שנגרם לו במהלך הטיפול. עם זאת, אם המעשה יוגדר כ"חשש סכנה", כלומר שהוא כרוך בסיכון החיים - הדבר יהיה אסור⁴.

כבר נאמר 'ותשועה ברוב יועץ', והיות שכל מקרה לגופו, מומלץ לפני כל טיפול או ניתוח מסוג זה להתייעץ עם רופא כדי לקבל תמונת מצב מדויקת, ואותה לשקף לרב ולהישמע לפסיקתו.

נצינו". אגרות משה חו"מ ח"ב סי' טו, יבי"א ח"ח סי' יב ועוד.

4. ראה שו"ת אבני נזר חיו"ד סי' שכא, מנחת יצחק ח"ו סי' קה ועוד.

מאושפז אבל לא לבד

השלוחים בבתי הרפואה עומדים לימין המאושפזים מסביב לשעון

לסיוע בעת אשפוז חייגו *5732

זה בידיים שלך

אנו מזמינים אותך להצטרף למערך המתנדבים ולסייע לשלוחים בבתי הרפואה בשליחותם החשובה

077-202-3232

